

FÖRSLAG TILL STATSRADETS FÖRORDNING OM PÄLSDJURS VÄLFÄRD

1 Förslagets syften

I och med den nya lagen om djurvälstånd (693/2023) behöver statsrådets förordning om skydd av pälsdjur (1084/2011) revideras. Syftet med förslaget är att förbättra pälsdjurs välfärd på det sätt som förutsätts i lagen om djurvälstånd med stöd av forskningsrön och praktisk erfarenhet.

Vetenskaplig forskning har gett ny kunskap om pälsdjurs välfärd. Vid beredningen har dessutom den praktiska erfarenhet av pälsdjurshållning som samlats under årens lopp utnyttjats. I fråga om de föreslagna ändringarna och de nya kraven har möjligheterna att genomföra dem, konsekvenserna av dem och kostnaderna för näringen utretts.

Genom den nya förordningen upphävs den gällande statsrådsförordningen om skydd av pälsdjur. I förslaget ges de farmer som nu är i drift de övergångstider som behövs för att uppfylla de nya skyldigheterna. Förslaget har också tagit hänsyn till de rekommendationer om pälsdjurshållning som den kommitté som avses i artikel 9 i Europarådets europeiska konvention om skydd av animalieproduktionens djur (ETS 87/1976) utfärdat och som antogs 1999.

2 Bemyndiganden att utfärda förordning

2.1 Lagen om djurvälstånd

I 12 § i lagen om djurvälstånd anges allmänna krav på behandlingen av djur. Enligt paragrafen ska djur behandlas lugnt. Vid hantering och dressyr av ett djur ska såvitt möjligt tas fasta på djurets arttypiska beteende. Djur ska vänjas vid hantering och de förhållanden under vilka de hålls, om det kan anses ändamålsenligt med hänsyn till djurarten och djurhållningsformen.

Om ett djur inte är vant vid hantering, ska detta beaktas när djuret hanteras.

Närmare bestämmelser om hantering av djur samt om hur djur ska vänjas vid hantering och vid de förhållanden under vilka djuren hålls får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 13 § föreskrivs det om förbjuden behandling av djur. Enligt paragrafen får ett djur inte behandlas eller dresseras hårdhänt eller på något annat sätt som orsakar djuret onödigt smärta eller onödigt lidande. Djuret får inte bindas eller tjudras på ett sätt som orsakar onödigt smärta eller onödigt lidande. Ett djur får inte överansträngas eller hållas i oskäligt sträng tukt. När ett djur dresseras och används ska nivån på djurets kunnande och dess prestationsförmåga beaktas. Djuret får inte tvingas att försöka anstränga sig på ett sätt som överstiger deras naturliga läggning eller krafter. Djur får inte tillfogas skada i onödan och de får inte färgas i syfte att förändra djurets utseende. Närmare bestämmelser om vad som ska betraktas som hårdhänt behandling eller dressyr, överansträngning, oskäligt sträng tukt eller tillfogande av onödigt skada får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I lagens 17 § föreskrivs det om redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur. Enligt paragrafen ska redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel och hantering av djur vara lämpliga för sitt ändamål och de får inte orsaka djur onödigt smärta eller onödigt lidande eller risk för skador. Ett djur får inte ges ämnen som är farliga för djurets välfärd, om det inte är fråga om veterinärmedicinsk vård eller avlivning av djuret eller någon behandling som tillåts särskilt någon annanstans i lagstiftningen. Närmare bestämmelser om de krav som ställs på redskap, anordningar och ämnen som är avsedda för skötsel, hantering och avlivning av djur inom olika djurarter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 20 § innehåller bestämmelser om allmänna krav på skötseln. Enlig paragrafen ska djur skötas så att de har möjlighet att tillfredsställa sina väsentligt beteendemässiga behov när det gäller rörelse, lek, vila, kroppsvård, ätande, sökande efter föda och undersökande av omgivningen samt sociala relationer.

Hållna djurs allmänna välfärd samt djurets renhet och den övriga kroppsvård som djuret behöver ska tillses. Vid skötseln av djur ska även ändamålsenliga åtgärder för att förebygga sjukdomar och skador hos djuren vidtas.

I 20 § föreskrivs dessutom att om djur hålls i grupp, ska djurens sociala relationer, ålder, kön och storlek beaktas i gruppens sammansättning. Om djuren är fientligt inställda till varandra eller av någon annan orsak kan skada varandra, ska djuren hållas isär eller ha möjlighet att fly undan eller gömma sig för varandra. När grupper av djur slås samman eller när nya djur tillförs en grupp ska särskild uppmärksamhet fästas vid de problem som eventuellt uppstår när de sociala relationerna omformas. Hållna djur måste få sitt motionsbehov tillgodosett. Djur ska ha möjlighet till tillräcklig vila. Närmare bestämmelser om tillgodoseende av djurs väsentliga beteendemässiga behov och andra skötselåtgärder som behövs för att trygga djurvälferden samt om hållande av djur i grupp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 21 § innehåller bestämmelser om föda och dryck. I paragrafen föreskrivs det att när ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sättet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.

Enligt 2 mom. ska djur i en permanent djurhållningsplats hela tiden ha tillgång till vatten. Kontinuerlig tillgång till vatten förutsätts dock inte för bland annat nyfödda djur eller när exceptionellt svåra väderförhållanden förhindrar att vatten hela tiden hålls tillgängligt. Kontinuerlig tillgång till vatten förutsätts inte heller på sådana permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att hela tiden ordna tillgång till vatten av orsaker som har att göra med djurhållningsformen och väderförhållandena. Närmare bestämmelser om föda och dryck för hållna djur får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser också om de i 2 mom. avsedda permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att hela tiden ordna tillgång till vatten av orsaker som har att göra med djurhållningsformen eller väderförhållandena utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 22 § innehåller bestämmelser om inspektion av djurs välfärd och djurhållningsplatser. Om hållna djur står under omedelbar uppsikt eller omedelbart kan nås av en människa, ska djurens välfärd och djurhållningsplatsen jämte anordningar inspekteras minst en gång om dagen och vid behov oftare. Vid bedömningen av vad som är tillräckligt inspektionsintervall ska uppmärksamhet ägnas djurhållningsformen, djurarten, djurets fysiologiska tillstånd samt förhållandena på djurhållningsplatsen och i livsmiljön. Vid inspektionen ska särskild uppmärksamhet ägnas djur som är högdräktiga, håller på att föda eller nyligen har fött avkomma och djur som är nyfödda, sjuka, i dåligt skick eller skadade. Närmare bestämmelser om inspektion av djurvälferd och djurhållningsplatser får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 25 § innehåller bestämmelser om avel. I djuraveln ska strävan vara att producera livskraftiga, funktionsdugliga och friska djur. Ett djur får inte användas för avel, om den avelskombination som används sannolikt orsakar sådana sjukdomar eller andra egenskaper hos avkomman som medför betydande men för avkommans välfärd, eller om djuret på grund av en ärftlig egenskap eller en sjukdom inte kan föröka sig på naturligt sätt. Ett djur får inte heller användas för avel om förökningen sannolikt medför betydande men för djurets välfärd. Närmare bestämmelser om bland annat vilka djur som inte får användas för avel får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I lagens 31 § anges skyldigheten för den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt att förbereda sig på störningar. Enligt paragrafen ska den som håller djur yrkesmässigt eller annars storskaligt förbereda sig på eldsvådor och strömavbrott och andra motsvarande störningar som hotar djurens välfärd. Om skötseln av djuren eller regleringen och övervakningen av miljöfaktorer är beroende av elektriska eller mekaniska anordningar, ska det på en permanent djurhållningsplats finnas möjlighet att upprätthålla funktioner som är nödvändiga för djurens välfärd även när anordningarna drabbas av funktionsstörningar. Närmare bestämmelser om vilka åtgärder djurhållare ska vidta för att förbereda sig på störningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 33 § innehåller bestämmelser om allmänna krav på djurhållningsplatser. Enligt paragrafen ska ett djur kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt. En djurhållningsplats ska gå att hålla tillräckligt ren och där upprätthålla god hygien med hänsyn till djurens välfärd. Djuren på en djurhållningsplats ska kunna inspekteras och skötas utan svårighet. Ett djur får hållas i en låda eller bur avsedd för transport av djur eller i ett motsvarande litet utrymme bara om djurtransporten, en sjukdom hos djuret eller något annat tillfälligt och godtagbart skäl kräver det. Närmare bestämmelser om djurhållningsplatsens storlek, material, konstruktioner och andra egenskaper får utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas närmare bestämmelser om sådana andra tillfälliga och godtagbara skäl som avses ovan och som ger rätt att hålla djur i lådor eller burar avsedda för transport av dem eller i motsvarande små utrymmen.

Lagens 34 § innehåller bestämmelser om säkerheten på djurhållningsplatser. Enligt paragrafen ska djurhållningsplatser vara konstruerade av sådant material och ha sådana konstruktioner och övriga egenskaper att såväl risken för att djur ska skada sig, insjukna eller rymma som brandfaran är så liten som möjligt. Närmare bestämmelser om material, konstruktioner och övriga egenskaper som inverkar på djurhållningsplatsers säkerhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 35 § innehåller bestämmelser om djurhållningsplatsens förhållanden. Enligt paragrafen ska temperaturen, luftkvaliteten eller vattenkvaliteten och andra miljöförhållanden på djurhållningsplatsen vara lämpliga för de djur som hålls där. Djur som hålls utomhus ska ha tillräckligt skydd mot ogynnsamma väderförhållanden eller vid behov kunna föras inomhus. På en djurhållningsplats får det inte förekomma oavbrutet buller som stör djuren eller orsakar dem olägenhet. Belysningen på en djurhållningsplats ska vara lämplig för tillgodoseende av djurens fysiologiska och väsentliga beteendemässiga behov och sådan att djuren kan inspekteras och skötas på behörigt sätt. Om djurens välfärd är beroende av ett maskinellt ventilationssystem, ska anordningen vara försedd med ett larmsystem som slår larm vid funktionsstörningar. Larmsystemets funktionsduglighet ska testas regelbundet. Närmare bestämmelser om djurhållningsplatsers förhållanden samt om skydd mot ogynnsamma väderförhållanden för djur som hålls utomhus får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagens 37 § innehåller bestämmelser om allmänna krav som gäller permanenta djurhållningsplatser. Enligt paragrafen ska en permanent djurhållningsplats vara tillräckligt rymlig samt även i övrigt vara så konstruerad och utrustad att den är lämplig för tillgodoseende av djurens fysiologiska behov och de väsentliga beteendemässiga behoven av rörelse, lek, vila, kroppsvård, ätande, sökande efter föda och undersökande av omgivningen samt av sociala relationer. Ett djur får inte hållas fortlöpande uppbundet på sin plats och djurets möjligheter att röra sig får inte begränsas permanent med konstruktioner som hindrar djuret från att vända sig. Djur som hålls i grupp ska kunna undvika varandra. Djurhållningsplatsens utfodrings- och dricksapparater ska planeras, byggas och placeras så att konkurrens mellan djuren medför så små men som möjligt för djurens välfärd. Varje djur ska ha tillgång till en lämplig viloplats. Närmare bestämmelser om de krav som ställs på permanenta djurhållningsplatsers storlek, konstruktioner, utrustning och anordningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 38 § föreskrivs det om utrymmen som behövs för vård och inspektion av djur. Enligt paragrafen ska det på en permanent djurhållningsplats eller i anslutning till den finnas utrymmen och redskap som är nödvändiga för att inspektera och hantera djur samt vid behov utrymmen för vård och isolering av djur som är sjuka eller skadade. Närmare bestämmelser om dessa utrymmen och om utrustningen i dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.2 Lagen om medicinsk behandling av djur

Enligt 8 § 1 mom. i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) kan användningen av en läkemedelssubstans eller något annat ämne som är avsett för behandling av djur eller en produkt eller utrustning som används inom veterinärmedicinen förbjudas genom förordning av statsrådet i fråga om en bestämd djurart eller djurgrupp, om användningen av dem kan äventyra säkerheten hos eller kvaliteten på de

animaliska livsmedlen eller om användningen av dem kan medföra någon annan betydande olägenhet för djur, människor eller miljön eller om de används i syfte att främja djurens tillväxt eller produktion.

3 Huvudsakligt innehåll

Genom förslaget utökas djurhållningsplatsernas mångsidighet med både fast och lös ny utrustning och annat stimulerande material. Dessutom ökas utrymmeskraven på alla djurhållningsplatser. Målet är att aktivera djuren i större utsträckning än tidigare och ge dem fler möjligheter att till exempel tugga, undersöka, röra sig och leka. Undersökningar har visat att blårävar, silverrävar och minkar utnyttjar möjligheten att röra sig vertikalt, och klätterburar, ligrör och hyllor gör det möjligt att uppmuntra till detta. Även skyldigheten att erbjuda alla pälsdjur olika föremål och andra lösa stimulerande material utvidgas och preciseras jämfört med nuläget. I förslaget föreslås dock ingen möjlighet för minkar att simma eller för rävar att gräva, eftersom genomförandet av dem i praktiken kan öka risken för att djuren insjuknar.

För minkar ska det på lämplig höjd placeras en ligghylla eller ett ligrör, som gör minkens levnadsutrymme mångsidigare än tidigare. I förslaget görs djurhållningsplatser för avelsminkar också mer stimulerande genom att det införs krav på ett tilläggsutrymme i vågrätt eller lodrätt plan, en så kallad radbur eller klätterbur. Ett nytt krav som gäller rävar är att de ska ges en säker viloplat, som dock inte får hindra att djuret har möjlighet att observera sin omgivning, hanteringen och skötseln av djuret eller att djuret vänjer sig vid människan.

Genom förslaget utfärdas artspecifika och mer exakta särskilda bestämmelser som gäller mårdhundar. Enligt 2 § i den gällande förordningen ska bestämmelserna i förordningen iakttas vid uppfödning av mårdhund, men den innehåller ändå inga mer exakta artspecifika bestämmelser om mårdhundar. Vid uppfödning av mårdhund har man i praktiken tillämpat de krav som gäller rävar i förordningen. I förslaget möjliggörs vintersömn för mårdhundar, om mårdhundens kondition och förhållandena i omgivningen är lämpliga för det.

I förslaget utvidgas skyldigheten att inhägna pälsfarmer jämfört med nuläget så att alla pälsfarmer där djur hålls i traditionella skugghus ska inhägnas. Stängslet ska vara ändamålsenligt så att det hindrar djuren från att rymma från pälsfarmen och hindrar framför allt rovdjur från att ta sig in till farmen. Avvikelse från den föreslagna inhägnadsskyldigheten är tillåten endast om pälsdjuren föds upp i hallar eller andra byggnader med fasta väggar. Enligt den gällande författningen är inhägnande inte obligatoriskt, om djuren hindras att rymma och utomstående djur hindras att komma in i skugghuset med hjälp av tilläggsdörrar, nät eller andra motsvarande metoder.

Ett nytt krav i förslaget är att det ska upprättas en skriftlig beredskapsplan för störningar, såsom el- och vattenavbrott. Syftet med detta är att snabbt säkerställa djurens välfärd även under störningar.

4 Förslagets konsekvenser

Hösten 2024 utredde Naturresursinstitutet på uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet de ekonomiska konsekvenserna för pälsnäringen av förslaget till förordning. Enligt utredningen uppgår kostnaderna för att ändra befintliga skugghus för att de ska motsvara kraven i förordningen till sammanlagt cirka 214 miljoner euro. Detta belopp fördelar sig enligt följande: cirka 51 miljoner euro för ändringar i skugghus för minkar, cirka 149 miljoner euro för ändringar i skugghus för rävar och cirka 14 miljoner euro för ändringar i skugghus för mårdhundar. Dessutom uppgår kostnaderna för behövliga nybyggen till uppskattningsvis cirka 133 miljoner euro. Detta belopp fördelar sig enligt följande: cirka 24 miljoner euro för byggande av nya burar och skugghus för minkar, cirka 99 miljoner euro för byggande av nya burar och skugghus för rävar och cirka 9,5 miljoner euro för byggande av nya burar och skugghus för mårdhundar. Inhägnandet av alla pälsfarmer orsakar dessutom kostnader på uppskattningsvis cirka 9,5 miljoner euro. Av beloppet består cirka 8 miljoner euro av kostnader för material, grävning och arbete och cirka 1,5 miljoner euro av

anskaffningskostnader för tilläggsmark. De ändringar som förslaget till förordning förutsätter orsakar således kostnader på uppskattningsvis cirka 356,5 miljoner euro.

Den föreslagna utökningen av utrymmeskraven förutsätter att burarnas och skugghusens yta utökas, om antalet djur hålls oförändrat. Enligt utredningen är det svårt att utnyttja befintliga burar för att uppfylla de föreslagna kraven. Även om burarnas yttre mått eventuellt skulle möjliggöra användning genom att minska antalet djur som hålls i dem, är det i praktiken omöjligt att genomföra de nya mellanväggar som behövs i till exempel minkburar. För att uppfylla kraven måste man därför konstruera och bygga helt nya burmodeller som ännu inte är kommersiellt tillgängliga. I kalkylen har man beräknat de potentiella kostnaderna för nya burmodeller. En ändring av burarnas storlek skulle också inverka på vattningssystemen i befintliga skugghus. Enligt utredningen skulle man bli tvungen att förnya vattningssystemen i alla befintliga skugghus, eftersom utrymmet mellan vattennioplarna inte längre lämpar sig för burar som omfattas av de nya kraven. Detta skulle orsaka en betydande extra kostnad för utnyttjandet av befintliga skugghus. Det är mest sannolikt att man skulle bygga helt nya skugghus för att få extra utrymme. Byggandet av extra utrymme skulle också förutsätta köp av ny tomtmark runt farmen. I vissa specialfall kan det också vara möjligt att utnyttja nedlagda farmer med färdiga skugghus för att få extra utrymme. I skugghus som står tomma skulle man dock tvingas byta ut alla burar mot nya och förnya vattningssystemen. Därför har man inte beaktat användningen av skugghus som står tomma, utan kalkylerna inkluderar ändringskostnaderna för de skugghus som används för närvarande och behovet av tillbyggnad.

Kostnadskalkylerna innehåller rätt många osäkerhetsfaktorer. Det har inte gjorts några investeringar inom pälsbranschen på länge, så det finns inte direkt tillgång till färdiga referensvärden för att utreda investeringskostnaderna. Eftersom den har gjorts få investeringar inom branschen finns det också mycket få experter som känner till kostnaderna. Dessutom finns det i praktiken bara en aktör i branschen som levererar burar. I kalkylerna har man som utgångsdata använt uppgifter från FIFUR om löpmeter i skugghus, eftersom dessa uppgifter inte finns att få från andra källor. Övergångstidernas inverkan på kostnadsfördelningen beror på de befintliga burarnas livscykel och behovet av normala ersättningsinvesteringar. Några sådana uppgifter finns dock inte att tillgå. Burarnas tekniska livslängd kan antas vara ganska lång, varför en rätt stor del av de befintliga burarna ännu inte har nått slutet av sin livscykel. Det är också utmanande att uppskatta antalet stängselkilometer som behövs för inhägnandet. Numera är alla mårhundsfarmer inhägnade, men det finns inga exakta uppgifter om nuläget i fråga om mink- och rävfarmar.

5 Beredningen av förordningen

Beredningen av förordningen inleddes 2013 i en arbetsgrupp för pälsdjurens välfärd som tillsattes för tiden 15.3.2013–31.12.2014. Därefter har arbetet fortsatt som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. I arbetsgruppen för pälsdjurens välfärd ingick förutom djurskyddsombudsmannen representanter för jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket (numera Livsmedelsverket), regionförvaltningsverket, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK, Östra Finlands universitet, Finlands djurskyddsföreningars förbund (numera Djurskyddet Finland) och Djurskyddsförbundet Animalia.

Ministeriet höll samråd om utkastet till förordning med intressentgrupperna den 19 december 2018, den 18 mars 2019 och den 28 maj 2019. I samråden deltog Livsmedelssäkerhetsverket (nuv. Livsmedelsverket), Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Naturresursinstitutet, Centralen för djurens välfärd, Animalia ry, Djurskyddet Finland rf och Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund. Naturresursinstitutet utredde¹ frågor som gäller pälsdjursavel av på uppdrag av ministeriet 2020. Beredningen av förordningen har bromsats upp av bland annat av den utdragna svåra ekonomiska situationen inom pälsbranschen, covid-pandemin och fågelinfluensaepidemin som spridit sig till pälsfarmerna.

Förslaget till förordning har varit ute på remiss...

---

¹ Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen. Osa I: Turkiseläinten hyvinvoinnin parantaminen. Ruokavirasto 2020.

6 Specialmotivering

1 § Tillämpningsområde

I förordningen anges krav som gäller djurhållningsplatser för djur som hålls för pälsproduktion och om skötsel och behandling av djuren. Detta motsvarar den helhet av faktorer som inverkar på pälsdjurens välfärd och som också behandlas i den gällande förordningen.

2 § Definitioner

I paragrafen definieras närmare de termer som används i förordningen. Med pälsdjur avses räv, mink, iller, sobel eller mårddhund som hålls för pälsproduktion. I bilaga 1 till lagen om djurvälfärd uppräknas de däggdjursarter som får hållas som produktionsdjur. Med mink avses alla farmuppfödda färgvarianter av arten *Neovison vison*, med iller alla farmuppfödda färgvarianter av arten *Mustela putorius* och med räv alla farmuppfödda färgvarianter av rödräv och silverräv (*Vulpes vulpes*) samt blåräv, dvs. fjällräv (*Vulpes lagopus*) och korsningar mellan dessa arter. Med mårddhund avses arten *Nyctereutes procyonoides*. Mink, iller, räv och mårddhund farmas på flera farmar, men farmuppfödning av sobel är nästan obefintlig som pälsdjursnäring.

Pälsfarm definieras som den geografiska platsen för ett farmområde som är avsett för pälsdjurshållning och djurstall som skugghus, hallar eller motsvarande byggnader eller konstruktioner. Definitionen av pälsfarm är ny.

Med valp avses mink, iller, räv, sobel och mårddhund från och med födseln till den 15 september under födelseåret. Med ungt djur avses mink, iller, räv, sobel och mårddhund från och med den 16 september under födelseåret till och med den 31 januari följande år. Med fullvuxet djur avses mink, iller, räv och mårddhund från och med den 1 februari året efter födelseåret. Dessa definitioner finns inte i den gällande förordningen, men det ansågs att de behövde tas in i den föreslagna förordningen för att förtydliga distinktionen mellan de olika åldersklasserna och de krav som gäller för dem vid tillämpningen av författningen.

3 § Hantering och skötsel av pälsdjur

I 1 mom. föreskrivs det att djur ska vänjas vid hantering och människors närhet från valpaldern, för att hanteringen och skötseln senare ska vara mindre skrämmande och belastande för djuren. Djur ska fångas in och hanteras lugnt och onödigt buller ska undvikas vid hanteringen. I särskilda situationer, såsom när honor är högdräktiga och genast efter valpningen, ska man undvika att i onödan fånga in och hantera djuren samt att i onödan störa dem på något sätt. Bestämmelserna motsvarar de gällande kraven. En ny bestämmelse jämfört med den gällande förordningen är kravet på att djuren ska vänjas vid djurhållningsplatsens sedvanliga verksamhet och tillhörande ljud. I praktiken är strävan att undvika allt buller och alla störningar på pälsfarmen i samband med valpningen och därefter, så att honor som sköter sina valpar inte störs. När valparna växer upp kan verksamheten på farmen utökas stegvis, så att valparna vänjer sig vid ljud och andra aktiviteter som orsakas av farmens normala verksamhet.

Enligt 2 mom. ska pälsdjurs klor inspekteras regelbundet och vid behov klippas för att förhindra överväxt. Jämfört med den gällande förordningen är skyldigheten att regelbundet inspektera klorna ny. För långa klor kan fastna i burkonstruktionerna och försvåra djurets möjligheter att röra sig samt orsaka smärta. När pälsdjur hålls på nätgolv slits deras klor inte nödvändigtvis tillräckligt, och då kan de behöva klippas. Klorna ska klippas med för ändamålet lämpliga och tillräckligt vassa klippare eller trimmare så att man undviker de blodkärl och nerver som finns inuti klorna. Ett nytt krav är djuren vid behov ska behandlas mot inre och yttre parasiter.

Enligt 3 mom. ska användning av nacktång vid infångande av rävar och mårddundar undvikas. Bestämmelsen motsvarar det gällande kravet. Ett nytt krav är att användningen av nacktång preciseras så att nacktång får användas endast för att fånga in djur. Således är det förbjudet att bära, dra eller flytta djur med nacktång. Vid användning av tång ska man alltid stödja djurets kropp medan djuret bärs eller flyttas, så att

djuret inte hänger med hela sin vikt enbart från nacktången. De tångdelar som djuret kan bita i ska vara vadderade. På så sätt undviks skador på djurens tänder. Syftet med att precisera användningen av nacktång är att säkerställa att användningen orsakar djuren så lite smärta och lidande som möjligt. Infångande är en behövlig åtgärd för hantering och skötsel av djur och nacktång måste i många fall användas för att minska den stressande tid som infångandet orsakar djuret samt för att säkerställa säkerheten för den som hanterar djuret.

4 § Uppfödning av pälsdjur i grupp och sociala relationer

Enligt 1 mom. ska djur ha hörsel- och synkontakt med det som försiggår på pälsfarmen eller i djurstallet samt med sina artfränder. Även i den gällande förordningen förutsätts hörsel- och synkontakt med det som försiggår på pälsfarmen, medan det krav som gäller artfränder är nytt. Möjligheten att iaktta sin omgivning är viktig för att djuren ska vänja sig vid människors närhet och dagliga skötselrutiner, och dessutom får djuren möjlighet att följa och iaktta andra djur och deras beteende. Djurens möjlighet att iaktta sin omgivning är en betydande faktor som inverkar på djurens välfärd och miljön fungerar också som stimulans som aktiverar djuret. I synnerhet rävar väljer gärna en plats där de har god sikt över sin omgivning. Dessutom ska djur ha möjlighet till socialt umgänge med sina artfränder, om detta beteende är typiskt för arten och djurgruppen eller på annat sätt stärker djurens välfärd. Bestämmelsen motsvarar den gällande förordningen med mindre preciseringar. Umgänget kan vara arttypiskt beteende, till exempel att rävar eller mårhundar trivs i familjegrupper, eller så kan det vara ett sätt att förbättra en arttypiskt ensamlevande arts välfärd, såsom att föda upp unga minkar i grupp eller låta en ung hanmink bli kvar som sällskap till modern för lek och annan aktivitet. Valpar och unga djur av alla pälsdjursarter är mycket sociala. Att valpar har sällskap av moder och syskon är nödvändigt för att djuren ska kunna utvecklas normalt.

Sammanslagning av djur eller djurgrupper som fötts upp på olika farmar ska enligt 2 mom. undvikas. Det är fråga om en ny bestämmelse. Om en sammanslagning är nödvändig ska djurens beteende, välfärd och bildandet av nya sociala relationer följas upp med särskild noggrannhet. Eventuella problem ska åtgärdas omedelbart. Djur får aldrig placeras på samma djurhållningsplats om de inte kommer överens. Djur som är fientliga mot varandra kan skada varandra mycket allvarligt, till och med så att de måste avlivas för att förhindra större lidande. Bestämmelserna motsvarar de gällande kraven med mindre preciseringar.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om avvänjning av valpar. Valpar får inte avvänjas förrän de är minst åtta veckor gamla, om inte avvänjning dessförinnan är nödvändig för att trygga moderns eller valparnas välbefinnande. Man kan bli tvungen att skilja valpar som är yngre än åtta veckor från modern till exempel om modern insjuknar eller blir utmattad. I naturen börjar honorna avvänja sina valpar när de är cirka fem veckor gamla. Avvänjningen sker gradvis. Efter avvänjningen lever djuren i sin ungdom oftast i par eller i grupper om tre till fyra djur. Ett ungt djur får inte placeras ensamt på djurhållningsplatsen om det inte är nödvändigt för att trygga djurets hälsa och välfärd. I den gällande förordningen gäller åldersgränsen på åtta veckor endast minkvalpar. Kravet på att hålla unga djur i grupper är nytt.

5 § Påverkande av djurs produktionsförmåga

Enligt den föreslagna paragrafen ska det på samma sätt som i nuläget vara förbjudet att påskynda bildandet av vinterpäls hos pälsdjur med hjälp av melatonin och andra ämnen med liknande verkan.

6 § Utfodring och vattning

I paragrafen preciseras de krav på utfodring och vattning som föreskrivs i lagens 21 §. Pälsdjur är köttätare och/eller allätare. Fodersammansättningen på en farm varierar kontrollerat under året så att man utöver djurarten beaktar djurens behov i de olika skedena av uppfödningen.

I 1 mom. föreskrivs det om övervikt och bantning hos djur. Övervikt som stör pälsdjurs möjligheter att röra sig och deras hälsa ska undvikas. Även övervikt hos avelsdjur ska undvikas för att förhindra en onödigt stor viktminskning. Om djurets vikt måste minskas, ska särskild uppmärksamhet ägnas åt att fodret ger djuret tillräckligt med viktiga näringsämnen och att fodret erbjuds på ett sätt som förhindrar att djuret äter upp det

för snabbt. Före pälsningen på hösten utökas djurens storlek med riklig utfodring, och i synnerhet blårävar är då benägna att utveckla övervikt. För pälsdjur är det också naturligt att lägga på sig vikt före vinterkylan. Djur som hålls kvar som avelsdjur efter pälsningsperioden kan tvingas gå ner i vikt före vårens parningssäsong, om de är mycket överviktiga. Hos överviktiga djur förekommer mer problem med valpningen än hos andra djur. I praktiken ges djur som ska bantas en mindre foderdos än normalt och den fördelas på flera ställen på buren så att det tar längre tid att äta fodret. Rävar och mårhundar kan dessutom ges hö eller halm för att säkerställa ett tillräckligt fiberintag.

I 2 mom. föreskrivs det om ett undantag som gäller utfodringen och som möjliggör vintersömn för mårhundar. Under tiden för vintersömn ska det vara tillåtet att låta friska mårhundar i god kondition fasta, om det inte äventyrar djurets välfärd. I naturen sover mårhundar vintersömn i de nordligaste delarna av sitt utbredningsområde.

I 3 mom. föreskrivs det om kontinuerlig tillgång till dricksvatten för pälsdjur och om undantag från denna huvudregel för vissa pälsdjur. Enligt 21 § 2 mom. i lagen ska djur på permanenta djurhållningsplatser för däggdjur och fåglar hela tiden ha tillgång till vatten. Kontinuerlig tillgång till vatten förutsätts dock inte bland annat på sådana permanenta djurhållningsplatser där det är orimligt svårt att hela tiden ordna tillgång till vatten av orsaker som har att göra med djurhållningsformen och väderförhållandena. Enligt lagen utfärdas bestämmelser om djurhållningsplatser som omfattas av undantaget genom förordning av statsrådet. I samband med beredningen av lagen bestämdes det att permanenta djurhållningsplatser för avvanda valpar som fötts samma år och för djur som tagits ur avel ska omfattas av undantaget när vattnet fryser på grund av väderleksförhållandena. Djuren ska då ha tillgång till isfritt vatten minst tre gånger om dagen. Under andra tider ska även dessa djur hela tiden ha tillgång till vatten. Burar som är avsedda för djur som pälsas på hösten har i allmänhet inget permanent vattningssystem som hålls isfritt med hjälp av motstånd, och vid minusgrader kan vattnet i vattenkopporna frysa mellan vattningarna. I praktiken avlivs vår födda valpar som är avsedda för pälsning och djur som tagits ur avel i november-december, varefter burarna inte används före avvänjningen av följande års valpar. Ett undantag från kravet på kontinuerlig tillgång till vatten ansågs nödvändigt, eftersom det skulle orsaka oskäliga kostnader för pälsfarmerna att bygga isfria vattningssystem i alla burar för djur som ska pälsas. En ändring av statsrådets förordning om skydd av pälsdjur som gäller undantaget trädde i kraft den 1 januari 2024 och det föreslås att ändringen tas in med samma innehåll också i den förordning som nu föreslås. I samband med beredningen av lagen fastställdes också övergångstiden i fråga om kontinuerlig tillgång till vatten för pälsdjur som används för avel. Bestämmelser om övergångstiden finns i 14 § i den föreslagna förordningen.

Enligt 6 § 4 mom. ska djurens utfodrings- och vattenkoppar och vattningsanordningar hållas rena. Dessutom ska det ses till att urin och avföring inte förorenar fodret eller dricksvattnet. Bestämmelserna motsvarar kraven i den gällande förordningen med preciseringen att inte bara vattenkoppar och vattningsanordningar utan också foderkoppar ska hållas rena.

7 § Inspektion av djurs välfärd och djurhållningsplatser

I paragrafen kompletteras de krav på inspektion av djurs välfärd och djurhållningsplatser som anges i lagens 22 §. Djur som hålls på pälsfarmer står på det sätt som avses i lagens 22 § 1 mom. under omedelbar uppsikt eller kan nå omedelbart av en människa, varför deras välfärd och djurhållningsplatsen med anordningar ska inspekteras minst en gång om dagen och vid behov oftare. Vid bedömningen av vad som är tillräckligt inspektionsintervall ska enligt lagen uppmärksamhet ägnas åt djurhållningsformen, djurarten, djurets fysiologiska tillstånd samt förhållandena på djurhållningsplatsen och i livsmiljön. Vid inspektionen ska särskild uppmärksamhet ägnas djur som är högdräktiga, håller på att föda eller nyligen har fött avkomma och djur som är nyfödda, sjuka, i dåligt skick eller skadade.

Enligt 1 mom. ska inspektioner av pälsdjurens välfärd och djurhållningsplatsen göras på ett sätt som stör djuren så lite som möjligt. Vid inspektionen ska man i synnerhet undvika att störa nyförlösta honors bo. Det är tillrådligt att utföra en allmän inspektion i samband med andra arbeten i djurstallet, såsom vid utfodring eller vattning av djuren. Djurens utseende, hälsotillstånd, rörelser och aptit kan då bedömas när de kommer

för att äta av det foder som serverats dem. Samtidigt ska också djurhållningsplatsen och dess anordningar inspekteras visuellt. Om missförhållanden eller brister upptäcks vid inspektionen av djurens välfärd eller djurhållningsplatsen, ska ändamålsenliga åtgärder vidtas för att korrigera missförhållandena eller bristerna.

Enligt 2 mom. ska djur vid behov inspekteras individuellt. Sjuka eller skadade djur ska vid behov isoleras från andra djur och djuret eller djurhållningsplatsen ska markeras för ändamålsenliga inspektions- och vårdåtgärder. Bestämmelser om vård av sjuka och skadade djur finns i lagens 23 §. Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen ska döda djur utan dröjsmål avlägsnas från djurhållningsplatsen.

8 § Avel

I paragrafen föreskrivs det om avel av pälsdjur och den kompletterar bestämmelserna i lagens 25 §. Avsikten är att närmare bestämmelser om avel ska utfärdas genom en ny statsrådsförordning som är under beredning. Redan innan den nya förordningen träder i kraft behöver det dock föreskrivas om vissa centrala krav som gäller avel av pälsdjur. Bestämmelserna är i huvudsak nya, eftersom det i den gällande förordningen endast föreskrivs att användning av skygga individer för avel ska undvikas. Bestämmelser om seminering av pälsdjur och därtill hörande kompetenskrav finns i statsrådets förordning om ingrepp på djur och metoder för artificiell reproduktion av djur (1165/2023). Elektroejakulation får inte användas vid avel av pälsdjur.

Enligt 1 mom. ska man vid avel undvika användning av rädda och aggressiva pälsdjur samt djur med egenskaper som negativt påverkar dess hälsa eller välfärd som avelsdjur. Ett djur med egenskaper som avsevärt påverkar dess hälsa och välfärd får inte alls användas för avel. Hos pälsdjur förekommer sådana ärftliga egenskaper och extrema drag som inverkar menligt på djurens välfärd vilkas förekomst kan påverkas genom val av avelsdjur. Dylika egenskaper som kräver uppmärksamhet är till exempel felaktig benställning, nedsatt rörelseförmåga, övervikt, överdrivna hudveck, ögoninflammationer och felaktig ögonlocksställning, såsom ögonlocksvridning. Avelsdjur får inte heller vara särskilt skygga och de får inte förhålla sig aggressivt till människor eller artfränder.

Enligt 2 mom. ska vid valet av avelsdjur för rävar och mårhundar särskild uppmärksamhet ägnas åt djurens fotstruktur och fothälsa. Hos rävar och mårhundar förekommer böjda fotleder och att tårna vrids utåt eller inåt. Dessa defekter försämrar bland annat djurens rörelseförmåga. Förutom ärftliga faktorer har även utfodringen en betydande inverkan på fotstrukturen. För avel bör man välja djur som har en så normal fotstruktur som möjligt.

9 § Allmänna krav på pälsfarmer

Enligt 1 mom. ska fasta maskiner och anordningar på pälsfarmer placeras så att de inte utsätter djuren för skadligt buller eller på annat sätt äventyrar deras välfärd.

I 2 mom. preciseras kraven på renhållning av farmen samt på placering av utrymmen för pälsning och lagringsplatser för biprodukter. Dessutom föreskrivs det om bekämpning av skadedjur, såsom möss, råttor och fåglar. Efter några kompletteringar och preciseringar motsvarar bestämmelsen kraven i den gällande förordningen.

I 3 mom. föreskrivs det om utrymmen som är avsedda för undersökning och vård av sjuka och skadade djur och om ändamålsenlig markering av utrymmena. Kravet på markering av sjukutrymmen är nytt och det syftar till att säkerställa att sjuka djur får den läkemedelsbehandling och annan vård som de behöver.

I 4 mom. förutsätts det att pälsfarmer har en uppdaterad skriftlig beredskapsplan för störningar som hotar djurens välfärd. Kravet på en skriftlig beredskapsplan är nytt. Beredskapsplanen ger klara anvisningar för agerande i störnings- och nödsituationer och den gör till exempel att vattenförsörjningen för djuren kan tryggas snabbare vid fel i det kommunala vattensystemet. Bestämmelser om räddningsplaner som gäller pälsfarmer finns i statsrådets förordning om räddningsväsendet (407/2011), som utfärdats med stöd av räddningslagen (379/2011), varför det inte behöver föreskrivas om saken i denna förordning.

10 § Inhägnad av pälsfarmer och infångande av förrymda djur

I 1 mom. skärps det nuvarande kravet på inhägnad av pälsfarmer. Det ska vara obligatoriskt att inhägna alla pälsfarmer där pälsdjur hålls i traditionella skugghus. Att öka skugghusens så kallade rymningssäkerhet enbart med hjälp av tilläggsdörrar, nät eller bräder ska inte längre vara tillräckligt. Inhägnandet ska fungera i två riktningar, dvs. i syfte att förhindra både att farmade djur rymmer ut i naturen och att vilda djur tar sig in på farmområdet och kommer i kontakt med djuren på farmen. Det är skadligt om farmade djur kommer ut i naturen och samtidigt kan vilda rovdjur som tar sig in på farmen skada valparnas ben till exempel genom att bita dem genom nätet. Under underhåll av stängsel eller under utbyggnad av farmområdet tillåts dock tillfälliga och kortvariga brister i stängslet, såsom att gamla stängslen avlägsnas från vissa partier av inhägnaden innan nytt stängselmaterial sätts på plats, mellan den 1 maj och den 31 oktober. Dessutom föreskrivs det att portarna till farmen ska hållas stängda, om inte arbetet på farmen förutsätter att de hålls öppna till exempel på grund av transporter av utrustning, snöröjning, fodertransporter eller andra motsvarande arbeten.

Undantag från skyldigheten att inhägna djur får enligt 2 mom. göras endast i fråga om hallar eller andra motsvarande byggnader med fasta väggar, om pälsdjur helt har hindrats från att rymma och rovdjur har hindrats från att ta sig in.

I 3 mom. anges närmare krav på stängslen, såsom att de ska vara nedsänkta i marken och ha klätterskydd. Dessutom föreskrivs det om maskstorleken på nät som används i stängsel för olika djurarter. Bestämmelserna är nya. Stängsel och tillhörande konstruktioner samt djurstall ska enligt 3 mom. hållas i gott skick. För att stängsel och djurstall ska fungera som avsett ska de hållas intakta. Öppningar, trasiga portar och andra brister öppnar snabbt en väg mellan farmen och området utanför den.

Enligt 4 mom. ska förrymda djur fångas in utan dröjsmål. Om fällor som fångar djuret levande används, vilket man brukar göra på farmar, ska de inspekteras minst två gånger om dagen. Fällorna ska placeras på ställen dit djuren naturligt söker sig när de hamnar i en för dem okänd miljö. Sådana platser är till exempel invid stängsel och i närheten av portar. Fällorna ska också hållas i gott skick. En trasig fälla kan vara verkningslös eller orsaka djur som fångas i den onödigt lidande. Bestämmelserna är nya med undantag för kravet på inspektionsfrekvens.

11 § Förhållandena i djurstall

I paragrafen föreskrivs det om ventilation i djurstall och krav på dagsljus. Bestämmelserna tillämpas i praktiken på slutna hallar som används som djurstall, eftersom det inte behöver föreskrivas om ventilation och dagsljus i skugghus. Bestämmelserna är nya.

Enligt 2 mom. får träskyddskemikalier, målarfärger eller andra ämnen som kan leda till förgiftning eller utgöra en risk för djurs hälsa eller välfärd inte användas för ytbehandling i djurstall, om djuren kan komma i kontakt med det ytbehandlade materialet. Vid val av material för djurstallet och beslut om konstruktionerna är det viktigt att man ser till att djurstallet kan städas på ändamålsenligt sätt och vid behov också desinficeras. Kraven motsvarar den gällande förordningen.

12 § Allmänna krav på djurhållningsplatser

I 1 mom. föreskrivs det att djurhållningsplatser ska planeras, byggas och placeras så att djur på olika djurhållningsplatser inte kommer åt att skada varandra. En ändamålsenlig kontroll av djurs hälsa och välfärd och skötsel av djur förutsätter tillräckligt med utrymme mellan djurhållningsplatserna och därför är det nödvändigt att gångarna är tillräckligt rymliga för att behövliga åtgärder ska kunna vidtas. Djurhållningsplatser med golv av nät eller annat perforerat material ska placeras tillräckligt högt över markytan, så att avföring och andra sekret som faller ner genom nätgolvet eller det perforerade golvet kan avlägsnas ordentligt. Bestämmelserna motsvarar kraven i den gällande förordningen.

Enligt 2 mom. ska djurhållningsplatsernas konstruktioner, byggmaterial och ytmaterial vara säkra för djuren, så att de inte äventyrar djurens hälsa och välfärd. På djurhållningsplatser får det inte finnas vassa kanter, hål eller andra motsvarande farliga ställen där djuren kan skada sig. Djurhållningsplatsens golv ska vara stadigt och stabilt, så att det ger djuret ett stabilt och jämnt underlag att röra sig och ligga på. Golvet ska också vara säkert och djurens fötter får inte fastna i det. Om golvet på en djurhållningsplats består av nät, ska man vid valet av nätets maskstorlek beakta djurets storlek, ålder och vikt, så att de krav på ett bra underlag som anges ovan kan uppfyllas. Avföring och flytande sekret ska antingen passera genom golvet eller låta absorberas i ströet. Undersökningar som gjorts i produktionsförhållanden visar att rävar och mårdhundar undviker smutsiga, fuktiga eller isiga liggunderlag, och det är ofördelaktigt att använda sådana med tanke på djurets värmehushållning. Rävar som har möjlighet att välja antingen nät- eller jordgolv som liggunderlag väljer oftast nätgolv, särskilt vintertid. Pälsdjur vilar mycket, cirka 50–80 procent av sin tid. De föreslagna kraven motsvarar de gällande kraven.

Enligt 3 mom. ska djurhållningsplatsens dörröppning i fråga om storlek, konstruktion och utformning vara sådan att djuret inte riskerar att skada sig. Ett nytt krav är att djurhållningsplatser som byggs för pälsdjur ska vara mångsidiga. Djurhållningsplatser kan göras mer mångsidiga genom att de kombineras med vertikala eller horisontella tilläggsutrymmen. På sådana djurhållningsplatser ska öppningarna och gångarna också vara säkra för djuren. Djurhållningsplatser får dock placeras ovanpå varandra endast om utrymmena används av samma djur eller djurgrupp. I vissa andra länder används så kallade klätterburar, som kombinerats med extra utrymme i vertikal riktning, och radburar som kombinerats horisontellt; i Nederländerna i upp till tre våningar. I Finland används också klätterburar på vissa minkfarmer. I klätterburar eller radburar hålls djurgrupper som kommer bra överens sinsemellan, varvid djuren har mångsidigt sällskap av varandra för lek och annan motsvarande aktivitet. Ett större och/eller mångsidigare utrymme för djur som föds upp i par eller i grupp gör det möjligt att bättre kontrollera den sociala miljön.

Enligt 4 mom. ska djurhållningsplatserna vid behov kunna desinficeras för att upprätthålla en ändamålsenlig hygien. Bestämmelsen motsvarar kravet i den gällande förordningen.

I enlighet med 5 mom. anges särskilda krav på djurhållningsplatser i de artspecifika bilagorna 1–3.

13 § *Utrustning och stimulerande material på djurhållningsplatser*

I 1 mom. föreskrivs det om utrustning och stimulerande material som ska finnas på djurhållningsplatsen för skötsel, aktivering och valpning. Utrustningen och det stimulerande materialet kan vara antingen fästa på djurhållningsplatsen eller lösa och de ska vara säkra för djuren. Det är också viktigt för djurens hälsa och välfärd att utrustningen och det stimulerande materialet är i gott skick och tillräckligt rena. Det stimulerande materialet kan bestå av föremål eller olika material som djur kan manipulera.

Djur ska enligt 2 mom. ha tillgång till minst två olika typer av stimulerande material eller föremål som kan manipuleras, tuggas, undersökas eller som uppmuntrar djuret att leka. Materialen måste varieras så att de behåller sitt stimulerande värde och djuret inte hinner tröttna på dem. Pälsdjur och i synnerhet deras valpar och unga djur är smidiga, livliga och lekfulla. Också i den gällande förordningen finns det krav som gäller stimulerande material, men de är inte lika mångsidiga och detaljerade och de omfattar inte krav på minst två typer av stimulerande material samtidigt och inte heller krav på att de ska bytas ut. Variationen är viktig eftersom föremål och material ofta förlorar sin stimulerande effekt med tiden. I praktiken har minkar och illrar oftast haft tillgång till hö eller halm och rävar till trä-, rör- eller benbitar, men producenterna har också provat många andra föremål och material för att ge djuren ny stimulans. Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att öka mängden stimulerande material och göra dem mer intressanta för djur medan kravet på variation syftar till att öka mångsidigheten och bevara stimulansvärdet hos materialet. Särskild vikt ska fästas vid materialens säkerhet under den tid då honorna sköter sina små valpar. Exempelvis benbitar är inte lämpliga för små valpar. Honan kan bära in ben i boet och benen kan skada de unga valparna och till och med rulla ihjäl dem.

Enligt 3 mom. ska djuren vänjas vid att använda automatiska vattningsanordningar. Bestämmelser om säkerhet i fråga om redskap och anordningar som är avsedda för skötsel och hantering av djur finns i lagens

17 § 1 mom. Djurens mat- och vattenkoppar ska vara säkra för djuren även i hård köld. På vintern ska vattenkopporna vara sådana att djurens tunga inte kan frysa fast i kopporna. Bestämmelserna motsvarar de gällande kraven.

Enligt 4 mom. ska lyor vara tillräckligt stora för att djuren ska kunna vila i dem i en naturlig ställning. I lyorna ska det finnas strö, om ströade lyor är typiskt för djurarten. Lyans öppningsstorlek och placering ska vara lämplig för djurarten så att honan kan röra sig utan problem genom öppningen, men så att de unga valparna hålls kvar i boet och inte kan falla ut ur det. Bestämmelsen motsvarar de gällande kraven. Under produktionsförhållanden har minkar tillgång till en lya året runt och rävar och mårhundar ges vanligen en lya ett par veckor innan förväntad förlossning. Alla pälsdjursvalpar är oförmögna att reglera sin kroppstemperatur under sina två första levnadsveckor, och därför är boet och honan en livsviktig värmekälla för valparna.

Enligt 5 mom. finns närmare bestämmelser om utrustning och stimulerande material i de artspecifika bilagorna 1–3.

14 § *Ikraftträdande*

I paragrafen föreskrivs det om förordningens ikraftträdande och om upphävande av den gällande förordningen.

15 § *Övergångsbestämmelser*

I 1 mom. föreskrivs det om en övergångstid för kravet på kontinuerlig tillgång till vatten för avelsdjur. Bestämmelsen motsvarar övergångsbestämmelsen i den gällande förordningen, som trädde i kraft den 1 januari 2024.

I 2 mom. föreskrivs det om en övergångstid på tio år för tillämpningen av kravet på inhägnad av pälsfarmer. Övergångstiden ska tillämpas på pälsfarmer som var i drift när förordningen trädde i kraft. Numera är alla mårhundsfarmer redan inhägnade, och enligt näringen är största delen av räv- och minkfarmerna inhägnade. De ökade utrymmeskraven för pälsdjur kan förutsätta att man skaffar ytterligare mark, bygger nya skugghus och därmed också gör ändringar i inhägnaden runt farmen. Kostnaderna för inhägnadskravet har uppskattats till cirka 9,5 miljoner euro. Tillräcklig tid ska reserveras för byggande av stängsel, i synnerhet eftersom arbetet kan utföras endast medan marken är isfri och stolparna samt stängslens underkonstruktioner och underdelar kan placeras i marken. Pälsfarmer eller delar av pälsfarmer som genomgår grundlig reovering och nya pälsfarmer eller delar av pälsfarmer som byggs efter ikraftträdandet av förordningen omfattas av kravet på inhägnad genast när reoveringen, den nya farmen eller en del av den har färdigställts.

I 3 mom. föreskrivs det om en övergångstid på tre år för kravet att djuren ska ha tillgång till minst två olika formbara material som uppmuntrar djuren till att tugga, leka och undersöka. Enligt 2.2 punkten i bilagorna är sådant material till exempel hö, halm, träull, ben eller trä. Honor som sköter sina valpar behöver endast ha tillgång till material som lämpar sig för bobygge. Övergångstiden behövs för att hitta lämpliga stimulerande material för varje farm och säkerställa att de är tillgängliga i tillräcklig utsträckning.

I 4 mom. föreskrivs det om en övergångstid på fem år för tillämpning av kravet på ligghyllor eller liggrör för mink, iller och sobel. I 5 mom. föreskrivs det om en övergångstid på tre år för extra vattningsanordningar för minkhonor och valpar. En vattningsanordning kan förutom en vattenautomat vara en vattenkopp.

I 6 mom. föreskrivs det om en övergångstid på fem år för kravet att det ska finnas minst två ligghyllor på djurhållningsplatser för fler än två rävar. I 7 mom. föreskrivs det om en övergångstid på fem år för tillämpningen av kravet på viloplats för rävar.

Tillräcklig tid ska reserveras för byggande och installation av ligghyllor och liggrör samt viloplats, eftersom det är fråga om nya krav som kommer att gälla alla pälsfarmer som föder upp djuren i fråga. Ombyggnadsarbeten som gäller djurhållningsplatser kan utföras endast säsongsvist när djurhållningsplatserna

står tomma. Annars skulle man bli tvungen att flytta stora mängder djur under byggarbetet, vilket skulle orsaka dem onödigt lidande.

I 8 mom. föreskrivs det om en övergångstid på tio år i fråga om utrymmeskravet för fullvuxna minkar i punkt 1.3 i bilaga 1.

I 9 mom. föreskrivs det om en övergångstid på 15 år som gäller utrymmeskraven i punkt 1.3 i bilaga 1–3 med undantag för fullvuxna minkar samt utrymmeskraven i punkt 1.1 i bilaga 2 och 3. De ombyggnadsarbeten som gäller minimimåtten och utrymmeskraven på djurhållningsplatser förutsätter att burarna förnyas och att det görs strukturella ändringar i skugghusen samt att det eventuellt anskaffas ytterligare mark i farmens omgivning. Kostnaderna för ombyggnadsarbeten har bedömts vara mycket betydande. I och med övergångstiden fördelas ombyggnadsarbetenas kostnadseffekter över en längre tid, vilket gör att de nya kravens konsekvenser blir mer skäligen för producenterna. Byggandet av nya djurhållningsplatser förutsätter också tillräckligt med tid, eftersom byggarbetena på grund av verksamhetens natur inte kan utföras året runt.

Enligt 10 mom. ska förordningen tillämpas utan övergångstider på pälsfarmer eller deras avdelningar som genomgår grundlig renovering efter att förordningen har trätt i kraft samt på nya pälsfarmer eller deras avdelningar som byggs, när renoveringen eller pälsfarmen eller avdelningen har färdigställts.

Enligt 11 mom. tillämpas under övergångstiden på pälsfarmer som är verksamma vid ikraftträdandet av förordningen och på sådana utbyggnads- och renoveringsprojekt på pälsfarmer för vilka bygglov har varit anhängigt före ikraftträdandet av förordningen dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

8 Motivering till bilagorna

Bilaga 1 Mink, iller och sobel

1 Djurhållningsplats

På en djurhållningsplats ska det finnas minst ett sammanhängande rektangulärt utrymme i ett plan, vars bredd ska vara minst 30 centimeter och längd 70 centimeter exklusive lyan. Djurhållningsplatsens höjd ska genomgående vara minst 45 centimeter. Om ett i 11 § 3 mom. avsett tilläggsutrymme slås samman med djurhållningsplatsen, ska det vara tillgängligt för djuren med undantag av betäckningstiden, då djuren måste fångas in och hanteras upprepade gånger, samt den tid då valparna ännu inte kan röra sig på egen hand mellan de kombinerade utrymmena. Dessutom kan öppningen eller gången stängas tillfälligt och kortvarigt, om det är nödvändigt för att inspektera eller sköta djuret eller av någon annan orsak som har att göra med djurets hälsa och välfärd. Exempelvis ett vertikalt tilläggsutrymme kan hållas stängt för honan när valparna är små och oförmögna att röra sig på egen hand, så att honan inte kan transportera valparna till en annan våning, varifrån de kan falla till den lägre våningen och skadas. Bestämmelserna om tilläggsutrymme är nya.

På djurhållningsplatser får golvnätets maskstorlek vara högst 8,8 kvadratcentimeter och nättrådens tjocklek ska vara minst 1,8 millimeter. För valpar ska vid behov placeras ett finmaskigt nät över golvnätet, dvs. ett valpgaller, eller någon annan matta av perforerat material som hindrar små valpar från att falla ner. Dessa krav motsvarar kraven i den gällande förordningen.

Djurhållningsplatsens minimiytor utan lya presenteras i tabellform. Djurhållningsplatser för fullvuxna avelsdjur ska ha en minimiyta på 3 600 kvadratcentimeter. Minimiytan för en hona med valpar eller två unga djur är 3 600 kvadratcentimeter. För varje ungt djur som läggs till i ett utrymme på 3 600 kvadratcentimeter för två unga djur ska tilläggsutrymmet vara 1 100 kvadratcentimeter. Tilläggsutrymmet kan också vara beläget i ett utrymme som avses i 11 § 3 mom. I tabellen föreslås som ett nytt krav för avvanda valpar som grupp, vilka ännu inte är unga djur, ett krav på minimiutrymme på 3 600 kvadratcentimeter samt för en hona och en avvand valp eller ett ungt djur likaså 3 600 kvadratcentimeter. Att hålla en hona och ett ungt handdjur tillsammans fungerar som stimulans för båda, främjar välfärden och ger möjlighet till mångsidigt lek beteende och inläring. Undersökningar har visat att honans egen avkomma av

hankön aktiverar honan genom att uppmuntra denna att leka, vilket sänker honans stresshormonnivå. Det unga handjuret har nytta av honans omsorg och ofta lämnas en hane som är avsedd att användas för avel som sällskap för honan. I gällande norsk lagstiftning finns en motsvarande bestämmelse.

Utrymmeskraven ökar jämfört med den gällande förordningen. Enligt den gällande förordningen ska ett fullvuxet djur, en moder med valpkull eller två avvanda valpar ha ett utrymme på minst 2 550 kvadratcentimeter. För varje avvand valp som läggs till i ett utrymme för två unga djur ska det finnas minst 850 kvadratcentimeter tilläggsutrymme.

2 Utrustning och stimulerande material på djurhållningsplatser

På djurhållningsplatser ska det året om finnas en tillräckligt stor lya med fasta väggar och en för årstiden tillräcklig mängd värmeisolerande strö på golvet. Minkar, vars anatomi med tanke på värmehushållningen är sämre än andra pälsdjurs, vilar oftast i sitt bo. För dräktiga honor ska det finnas lämpligt bomaterial, såsom hö, halm eller träull. Hos dräktiga honor finns ett behov av att ta sig till ett bo där de kan föda och sköta valpar. Boet är också viktigt för valparna, som under sina första levnadsveckor ännu inte kan reglera sin kroppstemperatur och för vilka modern är en viktig värmekälla.

På djurhållningsplatser ska det finnas sådant material som avses i 13 § 2 mom., till exempel hö, halm, träull, ben, träbitar och rörbitar. Studier på minkar tyder på att material som djuren kan tugga och manipulera förbättrar deras välfärd. Detta syns bland annat i form av minskat stereotyp beteende. En hona som sköter sina valpar får dock ges endast material som lämpar sig för bobygge och som inte kan skada valparna när de transporteras till boet. Exempelvis rör- eller benbitar kan tynga ner valparna och rentav leda till att en del dör.

På djurhållningsplatsen ska det finnas en ligghylla eller ett liggrör som fungerar både som utrustning som gör platsen mångsidigare och som ger till exempel honor med små valpar möjlighet att dra sig tillbaka för att vila en stund, när valparna ännu inte kan klättra upp på hyllan eller i röret efter honan. Från hyllan kan honan också iaktta och övervaka den sociala miljön.

Under digivningstiden ska det på djurhållningsplatsen för modern och valparna finnas en extra vattningensanordning i boets omedelbara närhet. Vattningensanordningen kan vara till exempel en vattenkopp. Tillgången till vatten främjar moderns drickande och ökar därigenom moderns mjölkproduktion. Detta är av särskild betydelse för moderns och valparnas välfärd till exempel under värmeböljor som infaller under digivningstiden.

Bilaga 2 Räv

1 Djurhållningsplats

En djurhållningsplats för rävar ska vara minst 100 centimeter bred, 100 centimeter lång och 70 centimeter hög. Kravet på djurhållningsplatsens bredd ökar, eftersom bredden enligt den gällande förordningen ska vara minst 75 centimeter. Kraven på djurhållningsplatsens längd och höjd förblir oförändrade.

Maskstorleken på djurhållningsplatsens golvnät får vara högst 11,5 kvadratcentimeter. Golvnätets nättråd ska vara plastbeklädd och minst 2,1 millimeter tjock. Förslaget motsvarar de gällande kraven. För valpar ska det ovanpå golvnätet vid behov monteras ett separat underlag i lämplig storlek som används tills valparna klarar av att röra sig på det normala nätet. Det är fråga om en ny bestämmelse. Det är svårt för valparna att röra sig på ett vanligt nätgolv, som deras tassar lätt kan slinka igenom. Underlaget stöder valparnas rörelseträning och normala utveckling. Som underlag används ofta en lya som ligger på sidan och ett tak från en lya som är placerat på golvnätet. Dessa bildar tillsammans ett fast underlag för valparna att röra sig på. Underlaget kan också vara till exempel ett finmaskigt nät.

Djurhållningsplatsens minimiytor presenteras i tabellform. Kravet för en fullvuxen hona är minst 1,2 kvadratmeter och för en hona med valpar eller avvanda valpar som grupp 2,4 kvadratmeter. För tre unga djur

eller en fullvuxen hona som tagits ur avel och två unga djur är utrymmeskravet också 2,4 kvadratmeter. Om flera unga djur läggs till de tidigare sällskap förutsätts minst 0,8 kvadratmeter tilläggsutrymme per ungt djur. En fullvuxen hane ska ha minst 2,4 kvadratmeter utrymme. I synnerhet hanar av blåräv är ganska storväxta och därför behöver djurhållningsplatsens minimiyta utökas. Även de övriga ytkraven ökar jämfört med de gällande kraven, enligt vilka det ska finnas minst 0,8 kvadratmeter utrymme för fullvuxna djur, minst 2,0 kvadratmeter utrymme för en moder med valpkull och minst 1,2 kvadratmeter för två avvanda valpar. När flera avvanda valpar läggs till i samma bur förutsätts enligt den gällande förordningen ytterligare 0,5 kvadratmeter per djur som läggs till.

2 Utrustning och stimulerande material på djurhållningsplatser

På djurhållningsplatsen ska det på lämplig höjd finnas en tillräckligt stor hylla på vilken djuret kan ligga i naturlig ställning, vilket även den nuvarande bestämmelsen förutsätter. Djuret ska kunna sitta eller stå under hyllan. Under produktionsförhållanden ger hyllan djuret möjlighet att dra sig tillbaka till ett eget försvarbart utrymme där det lätt kan observera omgivningen. Liksom i nuläget behövs en särskild hylla dock inte om burens har en lya vars tak kan användas som hylla. Ett nytt krav är att det ska finnas två hyllor om det finns fler än två djur på djurhållningsplatsen.

Ett nytt krav är också att djurhållningsplatsen ska ha en viloplats. Viloplatsen ska ha minst två hela väggar och djuret ska ha plats att ligga i utrymmet. Viloplatsen får dock inte hindra djurets fria sikt i alla riktningar i djurhållningsplatsens miljö. Viloplatsen ska vara sådan att den ökar djurets trygghetskänsla, men den får inte inverka negativt på djurets förmåga att vänja sig vid människors närhet och hantering. Viloplatsen får inte heller hindra att djurets hälsa och välfärd inspekteras dagligen på behörigt sätt. Det föreskrivs särskilt att det för honor av silverräv ändå ska vara möjligt att använda en hel mellanvägg mellan burarna under valpningstiden. Detta behövs eftersom honor av silverräv under valpningstiden lätt störs av andra honor. Som viloplats kan också användas en lya eller en lya utan tak och golv.

På djurhållningsplatsen ska det finnas sådant stimulerande material som avses i 13 § 2 mom. såsom halm, hö, ben, trä, rep, rör eller klösskiva. Studier på blårävar tyder på att material som kan tuggas och manipuleras, men som inte nödvändigtvis går att äta, förbättrar djurens välfärd under produktionsförhållanden och minskar stereotyp beteende. En hona som sköter sina valpar får ges endast sådant material som inte kan orsaka skador på valparna när de transporteras till boet. Föremål såsom trä- eller benbitar kan allvarligt skada valparna i boet.

Honorna ska ha en lya på djurhållningsplatsen för att föda och ta hand om valparna. Kravet motsvarar den gällande förordningen. Med avvikelse från det gällande kravet förutsätts det inte längre att lyan ska ha en egentlig lya och ett förmak. Detta för att göra det möjligt att ta i bruk också nya typer av lyor på ett mångsidigare sätt. Lyan ska finnas på djurhållningsplatsen från slutet av dräktigheten till avvänjningen av valparna. Lyan kan dock avlägsnas tidigare före avvänjningen av valparna, om det till exempel börjar samlas så mycket avföring i lyan att honans och valparnas hälsa och välfärd äventyras. Dessa preciseringar är nya. Bilaga 3 **Mårdhund**

För mårdhundar har det upprättats en djurartsspecifik bilaga till den föreslagna förordningen. Den gällande förordningens bestämmelser följs också vid uppfödning av mårdhund, men förordningen har inte innehållit några artspecifika närmare bestämmelser om mårdhund. I praktiken har farmerna i allmänhet följt de krav som gäller för uppfödning av rävar.

1 Djurhållningsplats

Djurhållningsplatsen ska vara minst 100 centimeter bred, 100 centimeter lång och 70 centimeter hög. Kraven motsvarar de måttkrav som ställs på djurhållningsplatser för rävar.

Maskstorleken på djurhållningsplatsens golvnät får vara högst 11,5 kvadratcentimeter. Golvnätets nättråd ska vara plastbeklädd och minst 2,1 millimeter tjock. För mårdhundvalpar ska det vid behov monteras ett

separat lämpligt stort underlag över golvnätet för att underlätta valparnas möjligheter att röra sig. Kraven motsvarar de måttkrav som ställs på djurhållningsplatser för rävar.

Djurhållningsplatsens minimiytor presenteras i tabellform. Kravet för ett fullvuxet djur är minst 1,2 kvadratmeter och för en hona med valpar eller avvanda valpar som grupp 2,4 kvadratmeter. För tre unga djur eller en fullvuxen hona som tagits ur avel och för två unga djur är kravet 2,4 kvadratmeter samt för unga djur som eventuellt placeras i sällskap med dem minst 0,8 kvadratmeter tilläggsutrymme per djur. En fullvuxen hane ska ha minst 1,2 kvadratmeter utrymme under betäckningsperioden, dvs. från början av februari till slutet av mars, och 2,4 kvadratmeter under den övriga tiden, dvs. från början av april till slutet av januari.

2 Utrustning och stimulerande material på djurhållningsplatser

På djurhållningsplatsen ska det på lämplig höjd finnas en tillräckligt stor hylla på vilken djuret kan ligga i naturlig ställning. Djuret ska kunna sitta eller stå under hyllan. En hylla behövs dock inte om djurhållningsplatsen har en lya vars tak kan användas som hylla. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak det som föreskrivs i fråga om rävar.

På djurhållningsplatsen ska det finnas sådant material som avses i 13 § 2 mom. såsom halm, hö, ben, trä, rep, rör eller klösskiva. I fråga om mårhundar har praktiken visat att tillgängligt fiberhaltigt och även ätbart material, såsom halm, förhindrar pälsbitning. En hona som sköter sina valpar får endast ges halm, hö eller motsvarande material. Föremål såsom trä- eller benbitar kan allvarligt skada valparna i boet. Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs i fråga om rävar.

På djurhållningsplatsen ska honor från slutet av dräktigheten till avvänjningen av valparna ha tillgång till en lya för födseln och skötseln av valparna. I lyan ska det finnas en tillräcklig mängd lämpligt strö. Lyan kan dock avlägsnas före valparnas avvänjning om detta är nödvändigt för honans eller valparnas hälsa och välfärd. I lyan kan det till exempel samlas så mycket avföring att honans och valparnas hälsa och välfärd äventyras. Mårhundanden undviker smutsiga och fuktiga liggunderlag, eftersom det inte är fördelaktigt med tanke på värmehushållningen att använda ett sådant underlag. Kraven på lyor motsvarar det som föreskrivs i fråga om rävar med den skillnaden att mårhundslyor ska vara försedda med strö.

På djurhållningsplatsen kan det placeras ett lämpligt vinteride för djurens ytliga vintersömn. Mårhundar kan sova ytlig, periodisk vintersömn i ett skyddat vinteride, men under milda vintrar eller i mildare regioner kan djuret vara vaket hela vintern. För att mårhundar ska sova vintersömn förutsätts dessutom att utfodringen minskas. Även utfodring av andra djurarter på farmen och de ljud som farmverksamheten orsakar försämrar mårhundens eventuella vintersömn.